

Ympäristöministeriö
Kirjaamo

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 15.11.2012, dnro YM16/400/2012

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON YMPÄRISTÖLUPAVASTUUALUEEN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YMPÄRISTÖNSUO- JELULAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulaksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunnonantajia pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota ympäristönsuojelulakiehdotuksen lukuihin 2 (yleiset velvollisuudet, erityisesti 11 §), 7 (suurten laitosten lupaharkintaa koskevat säännökset, erityisesti 79 ja 81 §), muihin lupaa ja lupaharkintaa koskeviin lukuihin 4-6 ja 8 (erityisesti 40, 56, 59, 74, 88 ja 89 § sekä sähköinen tiedottaminen) sekä valvontaa koskeviin säännöksiin luvuissa 18 ja 20 (165, 166 ja 200 §). Ympäristöministeriö pyytää lisäksi lausunnonantajia mahdollisuuksien mukaan toimittamaan lausuntokomentinsa pykäläkohtaisesti yksilöitynä.

Uudistuksen tarkoituksena on ajanmukaistaa ympäristönsuojelulaki vastaamaan Euroopan unionin uudistunutta lainsäädäntöä ja perustuslain säännösten kehittyneitä tulkintaa. Uudistuksella saatetaan kansalliseen lainsäädäntöön parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat teollisuuspäästödirektiivin vaatimukset. Muutoin lupamenettelyä koskevat säännökset säilyisivät eräitä menettelyjä selkeyttäviä säännöksiä lukuun ottamatta pääsääntöisesti ennallaan. Valtion ja kunnan lupaviranomaisten välinen toimivallanjako säilyisi ennallaan ja siitä säädettäisiin asetuksella. Kunnille kuitenkin säädettäisiin mahdollisuus saada hakemuksesta siirrettyä omaan toimivaltaansa osa valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista luvanvaraisista laitoksista. Ehdotuksen tavoitteena on myös mahdollistaa luonnonarvojen entistä parempi ja kokonaisvaltaisempi huomioon ottaminen ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristölupamenettelyssä.

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä valmistellaan erillistä lakia.

Säädösvalmistelun jatkotyön helpottamiseksi lausuntokomentit on pyydetty mahdollisuuksien mukaan pykäläkohtaisesti yksilöitynä.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristöluvut vastuualue esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ympäristönsuojelulaki on rakenteeltaan uudistettu ja nykyistä huomattavasti laajempi, mikä voimaantulovaiheessa tulee vaatimaan aluksi jonkin verran lisätyötä. Lakiehdotukseen on sisällytetty nykyistä enemmän viittauksia muihin lainkohtiin. Viittausten vähentäminen helpottaisi lain lukemista.

Lainsäädännön tulee luoda perusta lupa- ja valvontaviranomaisten työn tehokkaiseen kohdentamiseen. Käytävissä olevat voimavarat tulee keskittää ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpään kuormituspotentiaaliin ja riskeihin. Myös hallinnollisten menettelyiden tulee olla asian merkittävyyteen nähden oikein mitoitettuja. Ehdotuksessa nykyisen, useissa tapauksissa liian raskaana pidetyn lupakäsittelyn lisäksi esitetty 98 §:n mukainen hallintomenettely eräissä tapauksissa on askel tähän suuntaan ja antaa mahdollisuuden sopeuttaa asian käsittelyä tarvittavaan laajuuteen.

Ehdotuksessa on otettu huomioon sähköisten tietoverkkojen ja asiointin kehittyminen ja näin tuleekin tehdä. Ehdotus on kuitenkin nykytilannetta edellä. Automaattisia palautejärjestelmiä ei vielä ole olemassa, ei myöskään sähköistä lupakäsittelyä. Sähköisen lupakäsittelyjärjestelmän kehittäminen on ollut huomattavasti ennakoitua hitaampaa eikä siihen ole toistaiseksi onnistuttu viemään yhtään pilottihakemusta. Järjestelmän kattava käyttöönotto edellyttää lisäksi aikaa vievää, toimialakohtaista aineiston tuottamista. Ylimääräisen hallinnollisen työn ja erilaisten tulkintojen välttämiseksi sähköistä asiointia koskevissa pykälissä tulisi johdonmukaisesti olla viittaus järjestelmien käyttöön siltä osin, kun ne ovat olemassa. Sähköisen tietoverkon käyttöedellytysten luomiseen tulisi ohjata nykyistä enemmän voimavaroja. Sisältöjen tuottaminen edellyttää nimenomaan lupa- ja valvontaviranomaisen työtä. Ympäristölupien ja valvonta-asioiden käsittely jatkuu tarvittaessa muutoksenhakutuomioistuimissa. Tiedon saatavuuden parantamiseksi myös nämä lopulliset, lainvoimaiset päätökset tulisi julkaista sähköisessä tietoverkossa. Koska viranomaisten ja muiden toimijoiden käytössä on sisäisiä ja ulkoisia tietoverkkoja sekä monenlaisia muita järjestelmiä, käytettäviin termeihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Yleisellä tietoverkolla tarkoitetaan Internetiä.

Ehdotuksen perusteluista ei ilmene, miksi suuria polttolaitoksia koskeva 13 luku on sisällytetty lakiin. Toiminnanharjoittajia ei tältä osin kohdella tasapuolisesti. Aluehallintovirasto katsoo, että annettava asetus olisi tässä vaiheessa riittävä. Mikäli suuria polttolaitoksia koskevan luvun sisällyttäminen lakiin katsotaan välttämättömäksi, sen tulisi termistöltään ja perusteluiltaan olla yhtenevä tammikuussa 2013 annettavan LCP-asetuksen kanssa. Tässä yhteydessä aluehallintovirasto viittaa myös LCP-asetusehdotuksesta 11.9.2012 antamaansa lausuntoon.

Hallintopakko on toimiva valvontaviranomaisen väline. Aluehallintovirasto esittää kuitenkin selvitettäväksi, tulisiko myös aluehallintovirastolla olla mahdollisuus hallintopakkomenettelyyn ja voitaisiinko näin tarvittaessa tehostaa valvontatoimia ja nykyistä paremmin turvata tarvittaessa myös mm. yksittäisten vahingonkarsijoiden, kuntien ja kansalaisjärjestöjen vaatimukset valvonnan parantamiseksi.

Luvanvaraiset toiminnot on esitetty lakiluonnoksen liitteissä. Teollisuusdirektiivin piiriin kuuluvien laitosten erottaminen muista luvanvaraisista toiminnoista selkeyttää tulkintaa. Sen sijaan direktiivin systemaattinen tapa määrittellä luvanvaraisuuskynnystä päiväkohtaisen kapasiteetin mukaan on joiltain osin ongelmallinen. Esimerkiksi jäteenkäsittelylaitoksilla fyysikaalis-kemialliseksi käsittelyksi luettavaa murskausta voidaan harjoittaa periodeina vuosittain vain yhteensä muutaman viikon tai parin kuu-kauden ajan, jona aikana direktiivin mukainen kapasiteetti ylittyy. Koko vuoden keskiarvona laskettu kapasiteetti on huomattavasti pienempi. Tulkintaa olisi käsittelyn yhtenäistämiseksi tarpeen avata perustelutekstissä.

Pykäläkohtaiset kommentit

4 §

- Pykälä on tulkinnanvarainen. Erityisesti puolustusvoimien huoltovarmuuteen liittyviä näkökohtia tulisi ainakin perusteluissa tarkentaa.

11 §

- Pykälä helpottaa lupaviranomaisen työtä, kun luontoarvot voidaan ottaa huomioon kokonaisuutena ja turvata valtakunnallisesti tai alueellisesti tärkeiden luontoarvojen säilyminen. Viittaus maisemallisesti arvokkaisiin alueisiin voisi olla suoraan pykälässä. Lupakäsittelyssä luonnonsuojelua valvovan viranomaisen lausunnon sekä tehtyjen uhanalaisuusarvioiden ja muiden selvitysten merkitys on suuri.

36 §

- Pykälän 1 momentin kohtaa 2) tulisi tulkita erityisesti toiminnan poikkeuksellisen laajojen ympäristövaikutusten kautta tai kohta tulisi kokonaan poistaa. Esimerkiksi toiminnan sijoittumisen lähelle kunnan rajaa tai rajalle ei sinänsä tulisi johtaa lupasian siirtymiseen valtion lupaviranomaiseen, vaikka asianosaisia olisi myös naapurikunnan puolella.

39 §

- Pykälän 3 momentti tulisi poistaa ja toimivaltajaon tulisi kaikissa tapauksissa määräytyä pykälän 1 momentin mukaan. Lupatoimivallan siirtyminen valtion lupaviranomaiselle toiminnan sijoituessa kuntien rajalle tuo ympäristövaikutuksiltaan pieniä toimintoja tarpeettomasti valtion lupaviranomaisen käsittelyyn.

40 §

- Lain lähtökohtana tulisi olla selkeä toimivaltajako kunnan ja valtion viranomaisten välillä. Suurilla kaupungeilla on sinänsä hyvät voimavarat käsitellä vaativampiakin lupa-asioita, mutta toimivallan hajauttaminen myös lisää ratkaisujen kirjavuutta. Lupatoimivallan siirtäminen yksittäistapauksina joillekin kunnille tulisi olla harvinainen poikkeus, jonka yleistyessään tulisi johtaa toimivaltajaon yleiseen tarkistamiseen. Valtion lupa- ja valvontaviranomaisen kuuleminen ennen toimivallan siirtoa on tarpeen.

41 §

- Hakemuskappaleiden lukumäärä tulisi poistaa kokonaan ja kirjoittaa 1 momentti muotoon "... *toimitettava toimivaltaiselle lupaviranomaiselle kirjallisesti. Lupaviranomainen voi pyytää tarpeellisen määrän lisäkappaleita hakemuksesta ja liitteistä, ...*". Tarvittavien hakemuskappaleiden määrä vaihtelee asian laajuuden mukaan. Valtion lupaviranomaisessa kolme kappaletta ei yleensä ole riittävä. Lupaviranomainen voi antaa hakemusten laatimista koskevia ohjeita.
- Lupaviranomaisen tulisi voida ilman enempää käsittelyä palauttaa hakemus tai jättää asian käsittely sikseen hakemustietojen puutteellisuuden vuoksi, mikäli lupahakemuksen täydentäminen edellyttää aikaa vieviä selvityksiä (YVA, luonnonsuojelulain mukainen selvitys tai muu vastaava selvitys) ennen kuin hakemus voidaan ottaa käsittelyyn. Ympäristölupahakemukset tulee pyrkiä käsittelemään mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Puutteellisten hakemusten täydentäminen on merkittävästi pidentänyt käsittelyaikoja, joita seurataan toiminnan tehokkuuden ja asiakaspalvelun tunnuslukuina. Täydennyksiä odottaessa ja ajan kuluessa hakemukset usein muutenkin muuttuvat, jolloin eri aikoina toimitetut asiakirjat sisältävät keskenään ristiriitaista tietoa ja vaikeuttavat käsittelyä. Hakija voisi toimittaa uuden, kokonaan tarkistetun lupahakemuksen siinä vaiheessa, kun kaikki tarvittavat täydennykset ovat olemassa. Lakiin pitäisi tästä syystä lisätä vesilain 11 luvun 5 §:ää vastaava pykälä.

44 §

- Kuulutusten siirtyessä Internetiin tulisi harkita mahdollisuutta luopua lupahakemusten kuuluttamisesta ainakin lupaviranomaisen ilmoitustaululla.
- Pykälän 2 momentin mukainen lupahakemuksen nähtävillä pito lupaviranomaisen toimipaikassa tulee poistaa. Sitä ei ole nykyisessä ympäristösuojelulaissa eikä myöskään vesilaissa. Valtion lupaviranomaiset ovat keskittyneet neljälle paikkakunnalle. Hakemuksen nähtävillä pito lupaviranomaisen toimipaikassa ei sanottavasti edistäisi kansalaisten tiedonsaantia, mutta edellyttäisi uuden, työlään menettelyn luomista lupaviranomaisessa, jossa asiakirjojen esittelyyn olisi tarpeen järjestää henkilökunta ja tilat. Asian valmistelija/esittelijä ei monissa tapauksissa olisi samalla paikkakunnalla, missä hakemus olisi nähtävänä. Hakemukseen on nykyisinkin ollut mahdollista tutustua sopimalla siitä erikseen asian esittelijän kanssa.
- Koko hakemuksen julkaiseminen tietoverkossa tulee siirtää siihen vaiheeseen, kun sähköinen lupakäsittelyprosessi sen mahdollistaa ilman erillistä lupaviranomaisen toimesta tapahtuvaa, hyvinkin laajojen hakemusten lataamista tietoverkkoon ja siihen liittyvää ei-julkaistavien tietojen poistamista. Toistaiseksi tietoverkossa tulisi julkaista vain hakijan tätä tarkoitusta varten laatima yleisötiivistelmä, joka sisältäisi myös olennaiset tiedot toiminnan päästöistä ja ympäristövaikutuksista.

56 §

- Pykälä on erityisen tarpeellinen kokonaan uutta toimintaa tai toiminnan olennaista muutosta koskevissa ympäristöluvuissa.

74 §

- Lupamääräysten säännönmukaisesta tarkistamisesta luopuminen on kannatettava ajatus ja poistaa turhaa työtä. Lupamääräykset tulee kuitenkin voida määrätä harkinnan mukaan tarkistettavaksi kaikilla laitoksilla, myös teollisuuspäästädirektiivin piiriin kuuluvilla laitoksilla. Tämä on erityisen tarpeellista suurten laitoskokonaisuuk-

sien osalta, jolloin eri toimintojen ympäristövaikutuksia on tarpeen tarkastella kokonaisuutena.

- Pykälää tulisi täydentää siten, että ympäristöluvista määrättyä lupamääräysten tarkistamisajankohtaa voitaisiin muuttaa 98 §:n mukaisella menettelyllä, myös teollisuuspäästödirektiivin piiriin kuuluvien laitosten osalta. Tällöin olisi mahdollista ottaa huomioon mm. päätelmien tarkistamisaikataulu.
- Voimassa olevissa ympäristöluvista määrätty lupamääräysten tarkistamista koskevat hakemukset tulisi voida käsitellä mahdollisimman kevyesti silloin, kun olosuhteet ja vaatimukset eivät ole muuttuneet ja tarvetta tarkistamiseen ei varsinaisesti ole.
- Valvontaviranomaisella tulisi aina olla mahdollisuus perustellusta syystä (mm. batkehitys, ympäristöolosuhteiden muutos) velvoittaa lupamääräysten tarkistamista koskeva hakemus tehtäväksi määräajassa.

76 §

- Ympäristölupaharkinnassa tulisi hakemuksen vireilletulon ajankohdasta riippumatta voida soveltaa uusimpia hyväksytyjä päätelmiä. Hakemuksen vireilletulon jälkeen hyväksytyjä päätelmiä tulisi soveltaa, mikäli se ei merkittävästi pidennä hakemuksen käsittelyä tai mikäli hakija sitä pyytää. Tämä estäisi nopeasti toistuvat lupakierrokset. Luvassa on joka tapauksessa mahdollista antaa siirtymäaika mahdollisten toimenpiteiden toteutukselle.

77 §

- Luvassa tulee voida antaa myös päätelmiä tiukempia päästöraja-arvoja silloin, kun ympäristön tila ja olosuhteet sitä edellyttävät.
- Pykälän 2 momentissa tarkoitettun toiminnanharjoittajan kuulemismenettelyn tarve on rajaukseltaan tulkinnanvarainen eikä menettely olisi toiminnanharjoittajille tasa-puolinen. Siksi momentti tulisi kokonaan poistaa. Lähes kaikissa luvanvaraisissa laitoissa on osatoimintoja, joita ei ole kuvattu päätelmien perustana olevissa asiakirjoissa. Lisäksi automaattinen neuvottelu hakemuksen ratkaisuvaiheessa johtaisi helposti siihen, että hakemusta olennaisesti täydennettäisiin vasta tässä vaiheessa, mikä pahimmillaan johtaisi uuteen kuulemismenettelyyn ja käsittelyn pitkittymiseen. Toiminnanharjoittajan tulee hakemuksessaan alun perin riittävästi perustella käyttämänsä tekniikka ja mahdolliset esityksensä lupamääräyksiksi.

78 §

- Pykälä on vaikeaselkoinen. Pykälässä tai ainakin perusteluissa olisi selventävää käyttää termejä raja-arvojen parametrit tai yksiköt (*"päästörajat on määriteltävä samoilla parametreilla tai samoissa yksiköissä..."*)

79 §

- Pykälän mukainen poikkeus päästötasoihin on joissakin tapauksissa hyvin tarpeellinen. Kohtuullisuusperiaatteen tulkinta saattaa kuitenkin olla hyvin kirjava ja sitä tulisi perusteluissa pyrkiä avaamaan, jotta pykälää ei käytetä poikkeusautomaattina. Pykälää ei pääsääntöisesti tulisi voida soveltaa uusiin toimintoihin eikä teollisuuspäästödirektiivin piiriin laajeneviin toimintoihin.

81 §

- Pykälän 2 momentin mukainen selvityksen toimittaminen valvontaviranomaiselle on viranomaisten kokonaisvoimavarojen käytön kannalta järkevää, koska lupaviranomaisen pitäisi joka tapauksessa asiaa käsitellessään pyytää valvontaviranomaisen lausunto. Direktiivin neljän vuoden toimeenpanoaika on tiukka. Toisaalta tietoa päätelmistä on jo huomattavasti ennen niiden julkaisemista, ja toiminnanharjoittajilla on mahdollisuus varautua mahdollisiin muutostarpeisiin. Tämän vuoksi pykälässä esitetty määräaikojen harkinnanvaraisuutta tulisi vähentää ja määräaikoja tulisi lyhentää niin, että selvitys valvontaviranomaiselle tulisi tehdä kahden kuukauden kuluessa päätelmien julkaisemisesta ja vähimmäisaika tarkistamista koskevan hakemuksen tekemiseen tulisi olla kuusi kuukautta. Lupaviranomaisen työtilanteen kannalta voi olla parempi saada kaikki tarkistettavaksi tulevat hakemukset vireille samaan aikaan, vaikka niiden käsittelyyn tulisikin porrastusta. Lisäaika hakemusten laatimiseen voi kuitenkin olla tarpeen esim. niillä toiminnanharjoittajilla, joilla on useita tarkistamisen piiriin kuuluvia laitoksia.
- Sovellettavien päätelmien sitomisesta hakemuksen vireilletulon ajankohtaan aluehallintovirasto viittaa kommentteihinsa 76 §:n yhteydessä. Kyse on tulevaisuutta koskevista määräyksistä. Uusimpien päätelmien huomiotta jättäminen saattaa johtaa mm. väärän tekniikan käyttöönottoon ja 79 §:n turhaan käyttöön.
- Pykälän 5 momentissa mainittu pääasiallisen toiminnan käsite on joissakin tapauksissa tulkinnanvarainen ja sitä tulisi ainakin perusteluissa avata. Sääöksessä on myös otettava kantaa siihen, kuka määrittelyn tekee. Esimerkiksi miten tulkitaan tuotantolaitos ja siihen liittyvä energiantuotantolaitos tai suurten jätekeskusten eri toiminnot? Vaikuttaako asiaan, jos kyseessä on eri toiminnanharjoittajat? Voidaanko rinnakkaiset toiminnot tulkita kaikki pääasiallisiksi toiminnoiksi?
- Pykälä tulee lupamääräysten tarkistamisen osalta sovittaa yhteen 74 §:n kanssa niin, että suurten teollisuusalueiden kaikki laitokset saadaan määräajoin ympäristölupien yhteiskäsittelyyn (yhteiset ympäristövaikutukset) ja muidenkin teollisuuspäästödirektiivin piiriin kuuluvien laitosten ympäristölupamääräykset voidaan tarkistaa tarpeen mukaan.

83 §

- Pykälän 3 momentin mukainen lupapäätöksessä tapahtuva toiminnanharjoittajien vastuita koskeva täsmennys voi käytännössä olla vaikeaa, mikäli toimintoja ja niiden vaikutuksia ei ole yhteisessä luvassa riittävästi eritelty. Täsmennys tulisi voida tehdä siinä määrin, kun lupaviranomainen katsoo sen mahdolliseksi.

91 §

- Tulisi olla "Toimivaltainen viranomainen voi...", ei "Luvan myöntänyt viranomainen voi..." Viranomainen tai toimivalta voinut muuttua (kunta - AVI, kuntaliitokset).

92 §

- Tulisi olla "Toimivaltaisen viranomaisen on...", ei "Luvan myöntäneen viranomaisen on...". Viranomainen tai toimivalta on voinut muuttua (kunta - AVI, kuntaliitokset).

93 §

- Määräajan pidentämismahdollisuus on hyvä, joskaan siitä ei saa muodostua automaattia. Pykälää tulisi täydentää niin, että myös määräaikaisille luvulle voitaisiin an-

taa lyhyehkö lisäaika toiminnan saattamiseksi loppuun. Tällöin lisäaika tulisi nimenomaan rajata lopettamistoimiin.

95 §

- Tulisi olla "Toimivaltainen viranomaisen voi...", ei "Luvan myöntänyt viranomaisen voi..." Viranomaisen tai toimivalta on voinut muuttua (kunta - AVI, kuntaliitokset)

98 §

- Selvyyden vuoksi ja yhtenäisten käytäntöjen varmistamiseksi pykälään tulisi sisällyttää 85 §:n kanssa analoginen vaatimus päätöksen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa. Kaikkien lupaviranomaisen päätösten julkistaminen parantaa yleistä tiedonsaantia eikä poikkeaisi nykykäytännöstä.

108 §

- Pitäisikö pykälän 2 momentin loppuosassa puhua korvausratkaisun täydentämisen sijasta korvausten käsittelystä tai mahdollista määräämisestä, kun kyse on korvausratkaisun siirrosta. (tai onko turha sanoa mitään)

120 §

- Pykälän 1 momentissa on ristiriita. Alussa todetaan poikkeuksen voivan koskea suurta polttolaitosta tai energiantuotantoyksikköä, mutta direktiivi viittaus osoittaa poikkeusmahdollisuuteen pelkästään polttolaitokselle.

121 §

- Määräykset tulisi muuttaa energiantuotantoyksikkökohtaisiksi polttolaitosten sijaan, koska tämän tyyppisiä määräyksiä ei ole käytännössä mahdollista antaa yhteisinä useasta yksiköstä koostuvalla laitokselle. Lisäksi termit "polttolaitoksen tai kaasuturbiinin" pitäisi muuttaa vastaamaan lakiehdotuksen termistöä. Pykälän 3 momentin viimeinen lause tulisi muuttaa niin, että päätöksen antamisessa noudatetaan YSL 98 §:n mukaista menettelyä.

124 §

- Pykälän 2 momenttia tulee tarkistaa. Esitetystä muodosta sitä on mahdollista tulkita niin, että kaikkien laitosten tulisi raportoida 120 §:n mukaisten edellytysten täyttymisestä, riippumatta siitä käyttäkö laitos 120 §:n mukaisia poikkeuksia.

126 §

- Pykälän 2 momentissa olevan viittauksen "ympäristöluvassa asetettuja teollisuus-päästödirektiiviin perustuvia lupamääräyksiä" sijaan tulisi viitata nyt käsitellyssä olevan lakiehdotuksen mukaisiin lupamääräyksiin.

127 §

- Pykälän 2 momentissa tulisi viitata 119 §:n 1 momentin sijasta koko 119 §:ään, koska polttolaitoskokonaisuuden tulkinnassa 119 §:n muut momentit ovat olennaisia.

187 §

- Useimmiten lupaviranomainen voi tuoda näkemyksensä riittävästi esiin antamassaan lausunnossa. Saattaa kuitenkin syntyä tilanteita, joissa käsiteltävistä asioista

ei ole vielä syntynyt oikeuskäytäntöä tai kyse on menettelytapatulkinnasta. Näissä tilanteissa lupaviranomaisen mahdollisuus hakea ratkaisua valittamalla olisi hyödyllinen lupajärjestelmän ennakoitavuuden ja toiminnan yhdenmukaisuuden lisäämiseksi ja 2 momentin mukainen valitusoikeus siten tarpeellinen.

195 §

- Pykälän 3 momenttiin tulisi lisätä 65 §. Tarkkailusuunnitelmaa tulisi voida määrätä noudatettavaksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Tämä on tarpeen erityisesti olemassa olevalle toiminnalle.

217 §

- Lain voimaan tullessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä tulisi voida soveltaa 98 §:n mukaista menettelyä. Tämä antaisi joissakin tapauksissa mahdollisuuden keventää hallinnollista käsittelyä ja nopeuttaisi vireillä olevien asioiden ruuhkan purkamista.

219 §

- Suuria polttolaitoksia koskeva siirtymäsäännös lienee tässä vaiheessa melko alustava, koska nykyisen tekstin perusteella tämän pykälän mukaan tulisi tarkistettavaksi ainoastaan niiden laitosten luvat, jotka ovat mukana päästöjen vähentämissuunnitelmassa.

221 §

- Vireillä olevat hakemukset, joiden mukaiset toiminnot eivät enää edellytä ympäristölupaa, tulisi muista siirtymäsäännöksistä huolimatta analogisesti voida jättää tutkimatta ja ohjata tarvittaessa rekisteröinnin piiriin.

Liite 1

- 10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus: kohtien b), c) ja d) lienee tarkoitus olla saman b) kohdan alakohtia.

Liite 2

- Aluehallintovirasto ei näe perustetta kohtien 1g) ja h) mukaiselle ikkuna- ja ovitehtaiden erityiselle luvanvaraisuudelle.
- Mineraaliöljytuotteita valmistavan tehtaan lisääminen laitosluetteloon kohdan 4 e) mukaisesti on tarpeen.
- Turvetuotannon luvanvaraisuuden alarajan poisto on perusteltua, koska se poistaa mahdollisuuden pilkkoa turvetuotantohankkeita, jotta välttyttäisiin esimerkiksi ympäristönsuojeluvaatimuksilta tai luonnonarvojen selvitysvelvollisuuksilta. Toiminnanharjoittajat ovat samassa asemassa keskenään ja samalla välttytään hankalilta valvontaongelmilta.
- Elintarvikkeiden tai rehujen valmistuksen luvanvaraisuuskynnys voisi olla korkeampi (2-3-kertainen) mikäli jätevedet johdetaan yhdyskuntajätevesien puhdistamolle.
- Kohta 13 j): viemäriverkkoa koskevien määräysten antaminen ympäristöluvassa on vaikeaa, kun viemäriverkon pitäjä on yleensä eri kuin puhdistamon pitäjä?
- Liite 2 kohta 13: jätteenkäsittelyn luvanvaraisuudelle ei ole esitetty kynnysrajoja. Laitosmaisuuden ja ammattimaisuuden määrittelystä huolimatta ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä toimintoja tulee tarpeettomasti luvanvaraisuuden piiriin. Erityisesti tältä

osin tarvitaan nopeaa jatkotyötä ja pienten toimintojen siirtämistä muiden menettelyjen piiriin.

Aluehallintovirasto esittää selvitetäviksi mahdollisuudet siirtää rekisteröinnin tai muun hallinnollisen menettelyn piiriin ainakin seuraavat toiminnot:

- pienet jäteveden puhdistamot (AVL 50–500/2000)
- rakennusjätteen kertaluonteinen käsittely syntypaikalla
- pienimuotoinen sähkö- ja elektroniikkaromun käsittely
- pienet autopurkamot
- siirtokuormausasemat
- tärkeiden pohjavesialueiden ulkopuolella sijaitsevat erilliset kemikaalivarastot

Lupaviranomaisen toimivaltajaosta kunnan ja valtion lupaviranomaisen välillä on tarkoitus antaa asetukset, joka valmistellaan vuoden 2013 aikana. Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue esittää pääperiaatteeksi, että valtion lupaviranomainen käsittelee liitteen 1 toimintoja koskevat hakemukset ja kunnan lupaviranomainen liitteen 2 mukaiset hakemukset. Tästä poikkeuksen olisivat mm. toiminnot, joilla on merkittäviä vesistövaikutuksia (turvetuotanto, yhdyskuntien jätevedenpuhdistamot, kalankasvatus).

Voimavarat

Lakiesitystä valmisteltaessa tulee selkeästi tunnistaa jo alkuaan alimitoitettujen lupaja valvontaviranomaisten voimavarojen nopea heikentyminen. Asioiden käsittelyn tehokkuusvaatimukset ja erityisesti asiantuntijaosaamisen vaatimukset ovat kasvaneet ja kasvavat mm. kehittyvien tekniikoiden, ympäristövaikutusten monimuotoisuuden ja uudistuvan lainsäädännön myötä samaan aikaan, kun henkilöstöä on voimakkaasti vähennetty, kokeneita asiantuntijoita siirryttyä eläkkeelle ja asiantuntijalaitosten mahdollisuudet vastata lausuntopyyntöihin ovat heikentyneet. Hallinnollisten menettelyiden ja sähköisten järjestelmien kehittäminen on välttämätöntä ja siihen on kyettävä osoittamaan voimavaroja myös virastojen sisältä. Tämä ei yksin kuitenkaan riitä. Myös valtion tuottavuusohjelman (vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman) toimeenpanossa on otettava huomioon ympäristöhallinnon lisääntyvä työmäärä ja turvattava laajaa ympäristölainsäädäntöä toimeenpanevan henkilöstön voimavarat.

Johtaja

Aino Turpeinen

Ympäristöneuvos

Marja-Terttu Parsama